

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 47

29.10.2015. godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 45. sednice Komisije za žalbe održane 29. 10. 2015. sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Marija Kordić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Petar Jeremić, Zlatko Čobović, Vladimir Radomirović, Nevena Krivokapić, Ivana Stjelja i Dragan Đorđević

Ostali prisutni: Aleksandra Turukalo, podnosilac žalbe, Karolina Ranković iz advokatske kancelarije Stojković&Prekajski, koja zastupa Ringier Axel Springer i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Aleksandre Turukalo na tekst objavljen u „Večernjim novostima“
2. Razmatranje žalbe Ivana Živkova na tekst objavljen u „Kuriru“
3. Razmatranje žalbe Srđana Tasića na komentar ispod teksta objavljenog na portalu „OK radio“
4. Razmatranje žalbe Irene Tasić na tekst objavljen na portalu „OK radio“
5. Razmatranje žalbe „Kurira“ na tekstove objavljene u dnevnim listovima „Blic“, „Alo“ i „24 sata“
6. Razmatranje žalbi Udruženja građana Parada ponosa Beograd i Gej lezbejskog info centra na tekst objavljen u „Informeru“
7. Razmatranje žalbe Zorana Ćirovića na tekst objavljen u „Blicu“

1. Aleksandra Turukalo podnela je žalbu zbog, kako je navela, netačnosti u tekstu i neobjavljivanja odgovora na tekst. U toku sednice pokušala je da se uključi u diskusiju, a kada joj je objašnjeno da je to suprotno praksi rada Komisije za žalbe, napustila je sednicu. Tamara Skrozza je ocenila da je tekst problematičan, jer „tema postoji samo u lidu“, a sve ostalo je Aleksandrina priča, pa se, kako je istakla, u ovom slučaju može govoriti o zloupotrebi sagovornika pod krinkom teme. Marija Kordić je, sasvim suprotno, smatrala da je tekst napisan sa benevalentim osećanjem prema sagovorniku, odnosno da se čini da je novinar želeo da joj pomogne. Ona se saglasila sa ocenom da lid ne odgovara ostalom delu teksta, ali je rekla da u tome ne vidi kršenje Kodeksa. Ukazala je i da je demanti dostavljen dva meseca po objavljivanju teksta i da su dokazi koji su dostavljeni Komisiji - nalazi i odluke nadležnih organa napisani sedam meseci nakon što je tekst objavljen. Petar Jeremić je rekao da demanti nije jasan, ni koncizan, da se većim delom ni ne odnosi na informacije iz teksta i

da verovatno zato nije objavljen. Zlatko Čobović je ocenio da tekst nije napisan kako treba, ali da ne vidi zlu nameru da se nanese šteta sagovorniku. Demanti je dosta konfuzan, nisu izneti nikakvi konkretni dokazi da je ono što je napisano u tekstu netačno. Članovi Komisije su, nakon rasprave, sa osam glasova „za“, dva „protiv“ i jednim „uzdržanim“ odlučili da Kodeks nije prekršen, ali su i jednoglasno odlučili da „Novostima“ preporuče skidanje taga, kako bi se izbegle eventualne neprijatnosti koje bi podnosilac žalbe mogao da ima jer mu je ime pomenuto u takvom kontekstu.

2. Ivan Živkov je žalbu podneo zbog neistinitih navoda, pre svega u naslovu teksta, i neobjavljivanja demantija. Iz rasprave i odlučivanja bila je izuzeta Marija Kordić, zaposlena u „Kuriru“. Petar Jeremić je rekao da je „Kurir“ u pravu što nije objavio demanti, jer zapravo njime ništa nije demantovano, ali da je Kodeks prekršen time što je podnosilac žalbe označen kao „prevarant“. Po oceni Zlatka Čobovića i Vladimira Radomirovića, nije sporan tekst, već njegova oprema. U tekstu su citirane izjave sagovornika, ali je tekst opremljen tako da se optužbe koje je jedan od njih izneo saopštavaju kao tvrdnja. „Znak pitanja koji stoji u naslovu tu ništa ne pomaže, a problem je utoliko veći što je reč o takvom profilu novine čiji čitaoci ne retko čitaju samo naslove“, naglasio je Čobović. Tamara Skrozza je ocenila da su samo naslov i nadnaslov dovoljni da glasa da je prekršen Kodeks, jer je potpuno neprihvatljivo nekoga u naslovu nazvati prevarantom. Članovi Komisije su, po okonačnu diskusije, jednoglasno odlučili da je „Kurir“ prekršio Kodeks novinara.

3. i 4. Pre početka rasprave o žalbi Srđana Tasića na portal OK radio, Petar Jeremić je obavestio članove Komsije da ga je Tasić pre tri dana posetio u Udruženju novinara Srbije i skrenuo mu pažnju da „pažljivo prouči materijal, jer je Kodeks sigurno prekršen“. On je istakao da ovakve „intervencije“ smatra neprihvatljivim i pritiskom na rad člana Komisije, što je rekao i Tasiću. Tasić je žalbu podneo zbog komentara ispod teksta, dok je žalbu na sadržaj samog teksta podnela njegova supruga Irena Tasić. Komisije je o ove dve žalbe vodila objedinjenu raspravu. Nevena Krivokapić je istakla da je redakcija navela da vodi temeljnu i strogu selekciju komentara čitalaca, a objavili su uvredljiv komentar, koji nisu uklonili ni kada im je na to ukazano. Ona je dodala da, pošto već postoji praksa Komsije za žalbe da odlučuje i o komentarima ispod teksta, tako treba postupiti i u ovom slučaju. Petar Jeremić je rekao da se tim komentarom krši i pretpostavka nevinosti, a u javnom interesu bi bilo da je novinar istražio tvrdnje koje su iznete. Sličan stav imala je i Tamara Skrozza, koja je naglasila da je tema koju tekst pokreće važna, ali da je trebalo da se dobro istraži, a ne da tekst ostane na nivou prenošenja tračeva. U tekstu, kako je rekla, ima dosta toga što je netačno i nelogično. Ivan Cvejić je smatrao da su žalbe osnovane i da se novinar nije dovoljno potrudio da dokaže svoju tezu da je iz toga što žena radi u apoteci, a muž popravlja fiskalne kase u toj ustanovi neki koruptivni odnos. Po mišljenju Zlatka Čobovića, tekst je loš i maliciozan, a mnoge stvari u njemu su pomešane. Kodeks je, istakao je, prekršen i time što je sagovornik u tekstu direktorka apoteke, ali ne i žena na koju se tekst odnosi. Vladimir Radomirović je rekao da je novinar lako mogao da proveri da nema sukoba interesa u tome što firma čiji vlasnik Tasić, popravlja fiskalne kase u Apoteci Vranje, u kojoj radi njegova supruga, jer je dostupna odluka Komisije za zaštitu prva u postupku javnih nabavki, koja je odlučivala o žalbi Tasićeve firme zbog isključenja iz postupka i odlučila da je to bilo nezakonito. Nakon rasprave, Komisija je sa 10 glasova „za“ i jednim „uzdržanim“ odlučila da je tekstom prekršen Kodeks novinara, Isti ishod glasanja bio je i prilikom odlučivanja o žalbi Srđana Tasića, odnosno o tome da li je Kodeks prekršen i komentarom ispod teksta.

5. Iz rasprave i odlučivanja o žalbi „Kurira“ bila je izuzeta Marija Kordić. Žalba je podneta protiv dnevnih novina „Blic“, „Alo“ i „24 sata“, zbog neovlašćenog preuzimanja tekstova. Nevena Krivokapić je, u toku debate, rekla da tekstovi nisu doslovno prepisani, već prepričani i da se u nekima od njih, na sredini teksta, navodi da je neko od sagovornika to rekao za „Kurir“. Zlatko Čobović je istakao da ih takvo navođenje izvora u sredini teksta ne oslobađa odgovornosti za prepisivanje tekstova. On je podsetio da Kodeks upućuje na zakon, a Zakon o autorskim i srodnim pravima u članu 41 precizira da se moraju navesti i izvor i autor, što ni u jednom od spornih tekstova nije učinjeno. Takođe, članom 43 istog zakona dozvoljeno je, bez dozvole autora i plaćanja autorske naknade, a u obimu koji odgovara svrsi i načinu izveštavanja o tekućem događaju, slobodno korišćenje dnevnih informacija i vesti koje imaju prirodu novinskog izveštaja. U ovom slučaju, nijedan od preuzetih tekstova nije izveštaj sa dnevnog događaja, već rubrike i intervjui. Komisija je, zato, sa devet glasova „za“ i jednim „uzdržanim“ odlučila da su „Blic“, „Alo“ i „24 sata“ prekršili Kodeks.

6. Udruženje građana Parada ponosa Beograd i Gej lezbejski info centar podeli su odvojene žalbe na isti tekst u listu „Informer“. Marija Kordić je u raspravi rekla da će biti uzdržana kad je reč o žalbi Parade ponosa, jer misli da reč „peder“ nije sama po sebi uvredljiva, mada veruje da je „Informer“ zapravo koristi kao psovku, dok je, kad je reč o žalbi GLIC-a, sigurna da je Kodeks prekršen jer su izneti netačni podaci. Ivan Cvejić je, međutim, rekao da misli da je upravo ta žalba neutemeljena, pošto je tvrdnja da su izneti netačni podaci o tome koliko je koštala Parada ponosa zasnovani na drugačijoj izjavi premijera, koja je data nakon objavljivanja teksta i procenama drugih medija da je policijaca bilo manje nego što tvrdi „Informer“. Tamara Skrozza je naglasila da uopšte i nije važno čije su procene tačne, već činjenica da se posebno ističu podaci o broju angažovanih policajaca i o tome koliko je koštalo obezbeđenje ovog skupa, kako bi se izazvale negativne reakcije javnosti, a da se nigde ne navodi koliko koštaju druga slična okupljanja. Zbog toga su, po njenom mišljenju, sem odredbi o zabrani diskriminacije i govora mržnje, prekršene i odredbe Kodeksa koje se odnose na zabranu izostavljanja podataka koji mogu bitno da utiču na stav javnosti. Dragan Đorđević je rekao da su obe žalbe osnovane i da je Kodeks prekršen i netačnim izveštavanjem i korišćenjem uvredljivih termina. Ivana Stjelja je naglasila da „peder“ ima pežorativno značenje, kao i termini „Cigani“ ili „Šiptari“ o čemu postoje i odluke sudova i poverenice za ravnopravnost, a konačno i Saveta za štampu. Komisije je, potom, sa deset glasova „za“ i jednim „protiv“ odlučila da „Informeru“ izrekne javnu opomenu zbog kršenja Kodeksa.

7. U raspravi i odlučivanju o žalbi Zorana Ćirovića, nije učesvovao Petar Jeremić, koji je rekao da se izuzima iz diskusije, jer je u bliskim prijateljskim odnosima sa podnosiocem žalbe. Marija Kordić je rekla da je Kodeks u ovom slučaju prekršen jer su naveli dve netačne stvari i nisu objavile odgovor, ali da baš i ne veruje da ga nisu uopšte pozvali za komentar, a u tekstu tvrde da jesu. Zlatko Čobović je rekao da je svakako trebalo da ga upornije zovu, tim pre što nije reč o nečemu što je moralo da bude objavljeno istog dana. On je dodao da misli da je Kodeks prekršen jer je Ćirović pobio sve što je u tekstu navdano, a nije mu objavljen ni odgovor. Ivan Cvejić i Stojan Marković su naglasili i da je tekst zlonameran, kao i da „Blic“ već duže od godinu dana očigledno vodi kampanju

protiv podnosioca žalbe. Komisija je, nakon diskusije, jednoglasno odlučila da je „Blic“ prekršio Kodeks novinara Srbije.

Sednica je završena u 19.35 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Vlado Mareš